

ODPORÚČANIE č. H1

z 19. júna 2013,

ktoré sa týka sa rozsudku vo veci *Gottardo*, podľa ktorého je potrebné, aby sa výhody, ktoré požívajú štátni príslušníci predmetného štátu na základe dvojstranného dohovoru o sociálnom zabezpečení uzavretom s nečlenskou krajinou, priznali aj pracovníkom, ktorí sú štátnymi príslušníkmi iných členských štátov

(Text s významom pre EHP a dohodu medzi ES a Švajčiarskom)

(2013/C 279/07)

SPRÁVNÁ KOMISIA PRE KOORDINÁCIU SYSTÉMOV SOCIÁLNEHO ZABEZPEČENIA,

so zreteľom na článok 72 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia ⁽¹⁾, na základe ktorého je správna komisia zodpovedná za riešenie všetkých správnych otázok alebo otázok výkladu, ktoré vznikajú v súvislosti s ustanoveniami nariadenia (ES) č. 883/2004 a nariadenia (ES) č. 987/2009 ⁽²⁾,

so zreteľom na článok 72 písm. c) nariadenia (ES) č. 883/2004, v zmysle ktorého táto komisia posilňuje a rozvíja spoluprácu medzi členskými štátmi a ich inštitúciami v oblasti sociálneho zabezpečenia,

Konajúc v súlade s podmienkami stanovenými v článku 71 ods. 2 nariadenia (ES) č. 883/2004,

keďže:

- (1) Zásada nediskriminácie na základe štátnej príslušnosti je základnou zárukou voľného pohybu osôb podľa ustanovení článku 21 ods. 1 a článku 45 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ (ZFEÚ). Znamená to zrušenie akejkoľvek vzájomnej diskriminácie štátnych príslušníkov členských štátov.
- (2) V prípade rozsudku vo veci *Gottardo* ⁽³⁾ v súvislosti s osobou s pobytom v Európskej únii, ktorá pracovala vo Francúzsku, Taliansku a Švajčiarsku, vychádzal Súdny dvor zo zásady stanovenej v článku 45 ZFEÚ. Táto osoba nemala dostatočný nárok na dôchodok v Taliansku a požiadala o úhrn dôb poistenia dosiahnutých vo Švajčiarsku a v Taliansku v súlade s ustanoveniami dvojstranného dohovoru medzi Talianskom a Švajčiarskom v prospech štátnych príslušníkov účastníckych strán tohto dohovoru.
- (3) Súdny dvor v tomto prípade rozhodol, že keď členský štát uzavrie dvojstranný medzinárodný dohovor o sociálnom zabezpečení s treťou krajinou, v ktorom sa stanovuje povinnosť zohľadňovať dosiahnuté doby poistenia v predmetnej tretej krajine na účely vzniku nároku na starobný dôchodok, zo základnej zásady rovnakého zaobchádzania vyplýva, že členský štát prizná

štátnym príslušníkom iných členských štátov rovnaké výhody ako tie, ktoré požívajú ich vlastní štátni príslušníci podľa daného dohovoru, ak nedokáže preukázať objektívny dôvod na odmietnutie poskytnutia takýchto výhod ⁽⁴⁾.

- (4) V tejto súvislosti z rozhodnutia Súdneho dvora vyplýva, že jeho výklad pojmu „právne predpisy“ v článku 1 ods. 1 nariadenia (ES) č. 883/2004 nemôže mať vplyv na povinnosť každého členského štátu dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania stanovenú v článku 45 ods. 2 ZFEÚ.
- (5) Súdny dvor dospel k názoru, že spochybnenie rovnováhy a vzájomnosti dvojstranného medzinárodného dohovoru uzatvoreného medzi členským štátom a treťou krajinou nepredstavovalo objektívny dôvod na to, aby členský štát, ktorý je stranou predmetného dohovoru, odmietol rozšírenie výhod vyplývajúcich z dotknutého dohovoru, z ktorých majú prospech jeho vlastní štátni príslušníci, na štátnych príslušníkov ostatných členských štátov.
- (6) Súdny dvor neprijal ani námietky v tom zmysle, že možné zvýšenie finančného zaťaženia a administratívne ťažkosti pri styku s príslušnými orgánmi danej nečlenskej krajiny by mohli odôvodňovať neplnenie povinností vyplývajúcich zo ZFEÚ zo strany predmetného členského štátu, ktorý je stranou dvojstranného dohovoru.
- (7) Je nevyhnutné, aby sa v prípade vyvodzovania všetkých náležitých záverov prihliadalo na tento rozsudok, ktorý má zásadný význam pre občanov EÚ využívajúcich svoje právo na voľný pohyb do iného členského štátu EÚ.
- (8) Z tohto dôvodu by sa malo objasniť, že dvojstranné dohovory o sociálnom zabezpečení uzavreté medzi členským štátom a treťou krajinou je nevyhnutné vykladať tak, že výhody požívané štátnymi príslušníkmi členského štátu, ktorý je stranou daného dohovoru, by sa mali v zásade priznávať aj štátnym príslušníkom iného členského štátu, ktorí sa za objektívnych podmienok ocitnú v rovnakej situácii.
- (9) Bez ohľadu na to, ako sa v jednotlivých prípadoch uplatňujú závery vyplývajúce z rozsudku vo veci *Gottardo*, v zásade vzniká potreba preskúmania platných dvojstranných dohôd. S prihliadnutím na už v minulosti uzavreté

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 166, 30.4.2004, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 284, 30.10.2009, s. 1.

⁽³⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 15. januára 2002 vo veci C-55/00, *Elide Gottardo v Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS)*, [2002] ECR I-00413 et seq.

⁽⁴⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 15. januára 2002 vo veci C-55/00, *Elide Gottardo v Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS)*, [2002] ECR I-00413, ods. 34.

dohody sa v článku 351 ZFEÚ uvádza: „členský štát alebo dotknuté štáty podniknú vhodné opatrenia na odstránenie zistených nezlučiteľností“ a v článku 4 ods. 3 sa uvádza: „Členské štáty prijímú všetky náležité opatrenia všeobecnej alebo osobitnej povahy, aby zabezpečili plnenie záväzkov vyplývajúcich zo zmlúv alebo z aktov inštitúcií Únie.“

- (10) S prihliadnutím na nové dvojstranné dohody o sociálnom zabezpečení uzavreté medzi členským štátom a treťou krajinou je dôležité mať na pamäti, že by tieto dohovory mali obsahovať osobitný odkaz na zásadu nediskriminácie na základe štátnej príslušnosti, pokiaľ ide o príslušníkov iných členských štátov, ktorí využívajú svoje právo na voľný pohyb v rámci členského štátu, ktorý je stranou predmetného dohovoru.
- (11) Uplatňovanie rozsudku vo veci *Gottardo* v jednotlivých prípadoch vo výraznej miere závisí od spolupráce tretích krajín, najmä s prihliadnutím na ich povinnosť osvedčovať doby poistenia, ktoré dotknutá osoba dosiahla.
- (12) Správna komisia by sa touto otázkou mala zaoberať vzhľadom na skutočnosť, že rozsudok vo veci *Gottardo* sa týka uplatňovania zásady rovnakého zaobchádzania v oblasti sociálneho zabezpečenia.

TÝMTO ODPORÚČA príslušným útvarom a inštitúciám:

1. V súlade so zásadou nediskriminácie medzi vlastnými štátnymi príslušníkmi a štátnymi príslušníkmi iných členských štátov, ktorí využívajú svoje právo na voľný pohyb podľa článku 21 ods. 1 a článku 45 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, oproti svojim vlastným štátnym príslušníkom,

sa ustanovenia v zmysle dohovoru o sociálnom zabezpečení uzavretom s treťou krajinou v zásade vzťahujú aj na štátnych príslušníkov ďalších členských štátov, ktorí sa nachádzajú v rovnakej situácii ako vlastní štátni príslušníci.

2. V nových dvojstranných dohovoroch o sociálnom zabezpečení uzavretých medzi členským štátom a treťou krajinou by sa mal v zásade uvádzať osobitný odkaz na zásadu nediskriminácie na základe štátnej príslušnosti, teda nediskriminácie štátnych príslušníkov iného členského štátu, ktorí využívajú svoje právo na voľný pohyb, či už ide o vstup do členského štátu, ktorý je stranou predmetného dohovoru, alebo odchod z neho.

3. Členské štáty by mali informovať inštitúcie krajín, s ktorými uzavreli dohody o sociálnom zabezpečení, ktorých ustanovenia sa týkajú len ich vlastných štátnych príslušníkov, o dôsledkoch tohto odporúčania. Členské štáty, ktoré uzavreli dvojstranné dohody s rovnakými tretími krajinami, môžu o takúto spoluprácu požiadať spoločne. Ide o spoluprácu kľúčového významu vzhľadom na potrebu zabezpečenia súladu s právnyimi predpismi EÚ.

4. Odporúčanie P1 sa zrušuje odo dňa uplatňovania tohto odporúčania.

5. Toto odporúčanie sa uverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Uplatňuje sa od prvého dňa druhého mesiaca po jeho uverejnení.

predsedníčka správnej komisie
Anne McMANUS